

De nasjonale forskningsetiske komiteene
Kongens gate 14,
0153 Oslo

Deres ref.

Vår ref

Dato

23/4770

20. desember 2023

Tildelingsbrev 2024 til De nasjonale forskningsetiske komiteene (FEK)

På bakgrunn av Stortingets behandling av statsbudsjettet for 2024, jf. Innst. 12 S (2023–2024) og Prop. 1 S (2023–2024), sender Kunnskapsdepartementet med dette tildelingsbrev til De nasjonale forskningsetiske komiteene (FEK). Tildelingsbrevet er Kunnskapsdepartementets årlige styringsdokument. Eventuelle endringer eller ytterligere tildelinger blir formidlet gjennom supplerende tildelingsbrev i løpet av 2024.

Tildelingsbrevet og eventuelle supplerende tildelingsbrev skal publiseres på virksomhetens nettsider så snart de er mottatt, jf. [Bestemmelser om økonomistyring i staten](#), pkt. 2.3.2.

Tildelingsbrevet for 2024 består av følgende deler:

1	Innledning.....	2
2	Mål	3
3	Tildeling.....	5
4	Andre forutsetninger og krav.....	6
5	Rapportering og resultatoppfølging.....	8

1 Innledning

1.1 Regjeringens prioriteringer og forventninger

Kunnskap og kompetanse er avgjørende for et omstillings- og konkurransedyktig Norge. Regjeringen fører derfor en offensiv kunnskapspolitikk som tar hele landet i bruk. Regjeringen arbeider for en kunnskapssektor preget av tillit og faglig frihet.

I *Langtidsplan for forskning og høyere utdanning (2023–2032)* peker regjeringen på følgende mål: (1) styrket konkurransekraft og innovasjonsevne, (2) miljømessig, sosial og økonomisk bærekraft og (3) høy kvalitet og tilgjengelighet i forskning og høyere utdanning. Det er forventet et mindre handlingsrom i offentlige budsjetter fremover, og regjeringen forventer at FEK bidrar til oppfølgingen av langtidsplanen innenfor rammene av de målene som er satt i tildelingsbrevet.

Regjeringen lanserte høsten 2023 en forsknings- og innovasjonssatsing på kunstig intelligens (KI) og digital sikkerhet for å gi større innsikt i samfunnskonsekvenser for teknologiutviklingen og gi mer kunnskap om innovasjonsmuligheter, både i næringslivet og i offentlig sektor. Regjeringen oppgraderer også det nasjonale forskningsnettverket og erstatter it-systemet til Samordna optak.

Internasjonalisering er en forutsetning for kvalitet i norsk forskning og høyere utdanning. Samarbeid med internasjonale kunnskapsmiljøer har positive ringvirkninger på kvaliteten i norske fagmiljøer, samtidig som det bidrar til å gi unge mennesker verdifull kompetanse om de komplekse utfordringene verden står overfor. Internasjonalt kunnskapsamarbeid har de siste årene samtidig blitt stadig mer krevende i lys av utviklingen i den geopolitiske situasjonen. Regjeringen forventer at virksomhetene i sektoren følger [retningslinjer for ansvarlig internasjonalt samarbeid](#) og gjør gode avveininger mellom åpenhet og sikkerhet når man inngår i samarbeid med internasjonale partnere.

I [Prop. 126 L \(2022–2023\) Lov om universiteter og høyskoler \(universitets- og høyskoleloven\)](#) foreslår regjeringen omfattende forenklinger og presiseringer sammenlignet med dagens lov. Forslaget bygger på [NOU 2020: 3 Ny lov om universiteter og høyskoler](#), lovendringer i 2021 og 2022 og departementets høring i 2022. Lovforslaget i [NOU 2022: 2 Akademisk ytringsfrihet](#) er også fulgt opp ved at regjeringen foreslår å tydeliggjøre institusjonenes ansvar for å verne dem som utøver den akademiske friheten. Departementet forventer at institusjonene, i forbindelse med iverksetting av ny lov, gjør nødvendige tilpasninger i eget regelverk og bidrar til implementering av den nye loven, jf. Prop. 126 L (2022–2023) punkt 3.3.3.

Regjeringen fortsetter arbeidet med å styrke norsk fagspråk. I [Frå ord til handling – handlingsplan for å norsk fagspråk i akademien](#) lanserte regjeringen 21 tiltak som omfatter bruk av norsk i undervisning og læring, styrking av norskkompetanse hos undervisere og mer innsats for forskning og formidling på norsk. Regjeringen forventer at planen følges opp av alle virksomheter. Departementet vil evaluere sektorens arbeid med norsk fagspråk i 2025.

Regjeringen er opptatt av å ha et forskningssystem i god balanse og vil derfor legge frem en melding til Stortinget om forskningssystemet i løpet av 2025.

1.2 Særskilte forventninger

Veiledning og støtte til forskere og forskningsinstitusjoner

En sentral oppgave for FEK er å støtte forskere og forskningsinstitusjoner i gjennomføringen av deres ansvar for forskningsetikk, gjennom veiledning og annet arbeid. God dialog med institusjonene er viktig for å sikre at FEK bidrar på en måte som er mest mulig til nytte for institusjonene. FEKs mål 1, om at forskere og forskningsinstitusjoner fremmer etisk god og ansvarlig forskning, skal ha særlig prioritet.

Samarbeid mellom komiteer/utvalg og administrasjonen

FEK skal prioritere å styrke samarbeidet mellom komiteene/utvalget og mellom komiteene/utvalget og administrasjonen. Dette er viktig både for kvalitet i arbeidet, for tilrettelegging for institusjonenes ansvar og for god og effektiv ressursbruk. FEK v/ Den nasjonale forskningsetiske komité for medisin og helsefag (NEM) skal videre prioritere å styrke samarbeidet mellom NEM og Regionale komiteer for medisinsk og helsefaglig forskningsetikk (REK). Dette er viktig for å oppnå en ensartet regelforståelse og saksbehandling.

Saksbehandlingstid i NEM

Kunnskapsdepartementet viser til tilbakemeldingen til FEK i forbindelse med etatsstyringen i 2023, om saksbehandlingstiden for klagevedtak i NEM. Kunnskapsdepartementet er kjent med den krevende ressursituasjonen i virksomheten, men forventer at FEK i 2024 fortsetter å jobbe for å finne løsninger som kan redusere saksbehandlingstiden innenfor gjeldende budsjetttramme.

Kunnskapsdepartementet ber om særskilt rapportering på saksbehandlingstid for klagesaker i NEM, i årsrapporten for 2024.

2 Mål

2.1 Målbilde for kunnskapssektoren

Kunnskapsdepartementet har følgende tre overordnede mål for kunnskapssektoren:

- Kunnskap legger grunnlag for demokrati, velferd, omstilling og bærekraft
- Samfunnet og arbeidslivet har tilgang på relevant kompetanse
- Kunnskapssektoren utjevner sosiale og geografiske forskjeller

De tre hovedmålene beskriver samfunnsoppdraget til Kunnskapsdepartementet og blir utdypet gjennom undermål for de ulike politikkområdene:

- Flere synlige og fremragende forskningsmiljøer
- Flere deltar i internasjonale lærings- og forskningsmiljøer
- Kunnskapssektoren har tilbud av høyere kvalitet
- Kompetanseheving og livslang læring er mer tilgjengelig for alle over hele landet
- Sterkere felles opplærings- og utdanningsmiljøer som fremmer inkludering, motivasjon og mestring
- Medarbeidere i kunnskapssektoren har mer relevant kompetanse

- Opplæring og utdanning som gir flere relevant kvalifisering
- En mer samordnet og tidligere innsats for alle barn og unge

Virksomhetene spiller en viktig rolle for å nå målene. Det er viktig med godt samspill mellom Kunnskapsdepartementets underliggende virksomheter slik at alle bidrar til hverandres måloppnåelse.

2.2 Mål for De nasjonale forskningsetiske komiteene (FEK)

FEK er det viktigste fagorganet for forskningsetikk. FEK skal bidra til at forskning i offentlig og privat regi skjer i henhold til anerkjente forskningsetiske normer. FEK er et forvaltningsorgan for forskningsetiske spørsmål på alle fagområder, og omfatter de nasjonale komiteer for henholdsvis medisin og helsefag, samfunnsvitenskap og humaniora, og naturvitenskap og teknologi samt Nasjonalt utvalg for gransking av uredelighet i forskning som er opprettet med hjemmel i forskningsetikkloven, foruten administrasjonen som også er sekretariat for komiteer og utvalg. Komiteene og utvalget er faglig uavhengige, jf. forskningsetikkloven § 3.

Kunnskapsdepartementet har fastsatt følgende overordnede samfunns mål for FEK:

Etisk god og ansvarlig forskning

Mål for virksomheten:

1. Forskere og forskningsinstitusjoner fremmer etisk god og ansvarlig forskning
2. Andre aktører tar hensyn til forskningsetikk i sitt arbeid
3. Samfunnet har tillit til forskning

Styringsparametere:

1. Forskningsetiske retningslinjer og veiledere skal til enhver tid være gode verktøy for å fremme god og ansvarlig forskning
2. FEK oppfattes som en ressurs for forskningsinstitusjonene i deres arbeid med å fremme god og ansvarlig forskning

FEK bes vurdere om andre relevante vurderinger og resultater i egen styring av virksomheten bør framkomme i rapportering til Kunnskapsdepartementet, for å belyse måloppnåelse på best mulig måte.

2.3 Risikovurdering

Risikovurdering er en integrert del av departementets mål- og resultatstyring. FEK skal gjøre selvstendige vurderinger av risiko for avvik i måloppnåelsen. I tråd med dette skal FEK kartlegge de viktigste risikoforholdene i arbeidet med å nå de fastsatte målene i dette tildelingsbrevet. I årsrapporten og etatsstyringsmøtet skal FEK redegjøre for sine risikovurderinger og hvordan disse ligger til grunn for styringstiltak.

3 Tildeling

3.1 Tildeling for 2024

Kunnskapsdepartementet stiller med dette midlene nedenfor til disposisjon for FEK i 2024. FEK har fullmakt til å disponere midlene innenfor beløpet på posten og i tråd med de målene og kravene som fremkommer av tildelingsbrevet. Virksomheten har ansvar for å prioritere innenfor tildelingen for å nå målene og realisere sitt samfunnsoppdrag. Departementet tar forbehold om at Stortinget kan vedta budsjettendringer i løpet av året.

FEK er bruttobudsjettert og inngår i nettoordningen for merverdiavgift, og bevilgningen er derfor ekskl. merverdiavgift.

Sammenlignet med saldert budsjett for 2023 er det i statsbudsjettet for 2024 lagt til grunn følgende prisjustering:

- 01-poster: 3 pst. (driftsutgifter utenom lønn)

Helårsvirkning av lønnsoppgjøret for 2023 er lagt inn i statsbudsjettet for 2024, mens bevilgning for lønnsregulering i 2024 behandles som egen sak i Stortinget. Departementet sender eventuelt supplerende tildelingsbrev om dette i oktober/november 2024.

3.2 Driftsmidler

Kap. 284 De nasjonale forskningsetiske komiteene		Kroner
Post 01	Driftsutgifter	21 206 000
Sum		21 206 000

Tildelingen skal dekke utgifter til lønn, godtgjørelser og øvrig drift.

3.3 Fullmakter

Vi viser til bevilgningsreglementet, reglement for økonomistyring i staten, bestemmelser om økonomistyring i staten og *virksomhets- og økonomiinstruks for De nasjonale forskningsetiske komiteene*.

Kunnskapsdepartementet delegerer for budsjettåret 2024 FEK fullmakt til å:

- innenfor gjeldende bevilgningsnivå forhandle husleieavtaler som varer utover budsjettåret, med det forbeholdet at departementet skal godkjenne avtalen før den inngås
- innenfor gjeldende bevilgningsnivå inngå avtaler om tjenestekjøp til den ordinære driften utover budsjettåret

Fullmaktene må disponeres i tråd med vilkårene Finansdepartementet har satt i rundskriv R-110.

FEK har fullmakt til å føre forberedende forhandlinger i virksomheten ved forhandlinger etter hovedtariffavtalen og ansvaret for de endelige forhandlingene.

Virksomheten har fullmakt til å utgiftsføre betalt merverdiavgift på kap. 1633 Nettoordning, statlig betalt merverdiavgift, post 01 Driftsutgifter. Det vises til Finansdepartementets Rundskriv R-116 av 27. mai 2022 og veiledningsnotat fra Direktoratet for forvaltning og økonomistyring. Vi gjør spesielt oppmerksom på at følgende deler av betalt merverdiavgift ikke er omfattet av nettoordningen:

- Merverdiavgift knyttet til merverdiavgiftspliktig aktivitet
- Merverdiavgiften til bygg, anlegg eller annen fast eiendom
- Merverdiavgift på varer og tjenester med begrenset fradragrett etter mva-loven §§ 8-1 og 8-2

4 Andre forutsetninger og krav

4.1 Fellesføringer fra regjeringen

Systematisk og helhetlig arbeid for å redusere klimagassutslipp, naturfotavtrykk og energibruk

Det er et mål med systematisk og helhetlig arbeid for å redusere klimagassutslipp, naturfotavtrykk og energibruk.

De nasjonale forskningsetiske komiteene skal følge opp dette målet. I dette arbeidet skal det tas hensyn til ivaretagelse av virksomhetens kjerneoppgaver og kostnadseffektivitet. De nasjonale forskningsetiske komiteene skal også vurdere hvordan klimaendringene vil påvirke virksomheten. De nasjonale forskningsetiske komiteene skal gjøre systematiske vurderinger av egen energibruk og ta i bruk lønnsomme energieffektive løsninger, samt øke energifleksibiliteten der dette er relevant.

Positiv utvikling i antall ansettelser av personer med funksjonsnedsettelse.

Regjeringen har høye ambisjoner når det gjelder mangfold. Statlige virksomheter skal ha en positiv utvikling i antall ansettelser av personer med funksjonsnedsettelse og/eller fravær fra arbeid, utdanning eller opplæring.

Arbeidsgiverne skal i samarbeid med de tillitsvalgte selv definere et hensiktsmessig ambisjonsnivå ut fra virksomhetens egenart og størrelse. De nasjonale forskningsetiske komiteene skal i årsrapporten oppgi antallet ansettelser av personer med funksjonsnedsettelse og/eller fravær fra arbeid, utdanning eller opplæring i 2024 og omtale utviklingen sett opp mot virksomhetens gjennomsnitt for 2020 og 2021.

Redusere konsulentbruken

Det er et mål at staten samlet sett skal redusere konsulentbruken ved å utvikle egenkompetanse.

De nasjonale forskningsetiske komiteene skal arbeide for å redusere konsulentbruken på områder der det ligger til rette for å benytte interne ressurser og kompetanse. Utover informasjons- og holdningskampanjer skal tjenester fra kommunikasjonsbransjen som hovedregel ikke benyttes. De nasjonale forskningsetiske komiteene skal i årsrapporten for 2024 rapportere om konsulentbruken og oppfølgingen av fellesføringen, herunder om

totalbeløp for kjøp av konsulent tjenester, hvilke tiltak som er iverksatt og konkrete resultater. Dersom det er fagområder og/eller kompetanseområder i virksomheten der konsulenter benyttes i særlig grad, skal bakgrunnen for dette omtales nærmere.

De nasjonale forskningsetiske komiteene skal som en del av rapporteringen også gi en overordnet omtale av eventuelle kjøp av konsulent tjenester fra kommunikasjonsbransjen (alle typer kommunikasjonstjenester) i 2024 og opplyse om totalbeløp for kjøp av slike tjenester. Dersom utgifter til kjøp av konsulent tjenester er vesentlige, bør virksomheten i note til årsregnskapet spesifisere dette nærmere. Dersom virksomheten har større kjøp av konsulent tjenester fra andre statlige leverandører, bør dette fremgå særskilt.

Digitaliserings- og forvaltningsdepartementet vil tidlig i 2024 sende ut et rundskriv med utdypende forklaring på hvordan virksomhetene skal forstå fellesføringene og hvordan de skal framstille resultatene i årsrapportene.

4.2 Andre krav

4.2.1 Sikkerhet og beredskap

Styringsdokument for arbeidet med sikkerhet og beredskap i Kunnskapsdepartementets sektor skal ligge til grunn for arbeidet med samfunnssikkerhet, nasjonal sikkerhet, informasjonssikkerhet og personvern. Rapporteringskravene nedenfor gjenspeiler krav som stilles i styringsdokumentet, herunder både samfunnssikkerhet og beredskap, og nasjonal sikkerhet. Med et skjerpet sikkerhetsbilde forutsettes det at FEK holder seg oppdatert om trusselvurderinger fra nasjonale fagmyndigheter.

For å styrke og utvikle sikkerhetsarbeidet i kunnskapssektoren, har HK-dir fått i oppgave å utvide sitt eksisterende fagmiljø for informasjonssikkerhet og personvern, til å også omfatte samfunnssikkerhet og beredskap, og nasjonal sikkerhet. HK-dir har i den forbindelse fått i oppgave å vedlikeholde en løpende situasjonsforståelse for Kunnskapsdepartementet, ved å blant annet kartlegge sikkerhetstilstanden i sektoren.

FEK skal i årsrapporten for 2024 rapportere om følgende:

1. Hvordan kartlegger virksomheten egne verdier og avhengigheter med hensyn til nasjonal sikkerhet? Hvis det ikke er gjennomført kartlegging og vurdering av verdier og avhengigheter, hvilke planer har FEK for dette arbeidet?
2. Når reviderte FEK sist sin ROS-analyse? Hvilke områder er identifisert som de med høyest risiko for virksomheten?
3. Beskriv de viktigste læringspunktene fra krise- og beredskapsøvelser som er gjennomført i 2024.
4. Redegjør for arbeidet med å utarbeide et styringssystem for sikkerhet, herunder hvordan dette samordnes med ledelsessystem for informasjonssikkerhet og virksomhetsstyringen for øvrig. (jf. styringsdokumentets kap. 7).

4.2.2 Informasjonssikkerhet og personvern

Krav i virksomhets- og økonomiinstruksen skal ligge til grunn for arbeidet med informasjonssikkerhet og personvern i FEK. I lys av det skjerpede trusselbildet internasjonalt,

den økende avhengigheten av digital teknologi i samfunnet og den raske teknologiske utviklingen, forventer Kunnskapsdepartementet at FEK styrker sitt arbeid med å forebygge, oppdage og håndtere alvorlige IKT-sikkerhetshendelser og brudd på personopplysningssikkerheten.

5 Rapportering og resultatoppfølging

5.1 Rapportering om resultater

Årsrapport for 2024 skal sendes til Kunnskapsdepartementet (postmottak@kd.dep.no) innen 15. mars 2025, med kopi til Riksrevisjonen og Database for statistikk om høyere utdanning (DBH) (dbh@hkdir.no). Departementet gjør oppmerksom på at årsrapporten skal publiseres på virksomhetens nettside innen 1. mai, jf. [Bestemmelser om økonomistyring i staten](#), pkt. 2.3.3.

Årsrapporten skal gi et dekkende bilde av virksomhetens resultater og gi departementet grunnlag for å vurdere måloppnåelse og ressursbruk, jf. [Bestemmelser om økonomistyring i staten](#) og Direktoratet for forvaltning og økonomistyring (DFØ)s [Veiledningsnotat til årsrapport for statlige virksomheter](#).

FEK skal rapportere data til DBH. Krav til datarapporteringen og fristene gjennom året finnes på [DBHs nettsider](#).

FEK skal avlegge delårsregnskap og årsregnskap. Departementet vil i egne brev angi hvilke frister og krav som gjelder for delårsregnskapene og årsregnskapet. Departementet viser til Finansdepartementets rundskriv [R-10/2023](#) når det gjelder rapportering av regnskapsopplysninger til statsregnskapet for 2024.

FEK skal fra 1. januar 2024 føre regnskap etter de statlige regnskapsstandardene (SRS). Det må følgelig utarbeides en åpningsbalanse som viser FEK sine eiendeler, forpliktelser og virksomhetskapsital i henhold til SRS pr. 1. januar 2024. FEK utarbeider åpningsbalansen i samarbeid med DFØ. Siden departementet skal godkjenne åpningsbalansen legger vi foreløpig opp til at FEK sitt arbeid med åpningsbalanse må være ferdig høsten 2024, og oversendes departementet innen 1. november 2024. Departementet vil komme tilbake med frister for dette arbeidet i eget brev i 2024.

5.2 Satsingsforslag for 2026

FEK kan sende inn eventuelle satsingsforslag i tråd med vedlagte veiledning. Frist for innsendelse av satsingsforslag for 2026 er **1. november 2024**. Forslaget sendes til postmottak@kd.dep.no.

5.3 Styringsdialogen i 2024

Etatsstyringsmøtene skal være en strategisk dialog om institusjonens utvikling. Sentrale temaer i møtet er resultater, ambisjoner, strategiske prioriteringer og utfordringer.

Departementet inviterer med dette FEK til etatsstyringsmøte i 2024. Etatsstyringsmøtet er berammet til **6. mai 2024 kl. 13.00-14.00**. Møtet vil finne sted i Kunnskapsdepartementets

lokaler i Kirkegata 18 i Oslo. Vi ber om at strategisk viktige saker sendes departementet senest en måned før etatsstyringsmøtet. Til hver innmeldt sak skal det gis bakgrunnsinformasjon på inntil en halv side.

FEK får en skriftlig tilbakemelding fra departementet på bakgrunn av årsrapporten for 2023, og dialogen i etatsstyringsmøtet.

5.4 Hovedtrekk i styringsdialogen for 2024

Tidsfrist	Tema	Kilde
Desember 2023	Mål, styringsparametere, tildelt budsjetttramme for 2024 og andre føringer	Tildelingsbrev for 2024
10. februar 2024	Årsregnskap for 2023 til DBH ved HK-dir	Brev om regnskap for 2023
15. mars 2024	Årsrapport 2023	Tildelingsbrev for 2023 og 2024
1. juni 2024	Regnskap per 1. tertial 2024	Eget brev fra Kunnskapsdepartementet i 2024
6. mai 2024	Etatsstyringsmøte 2024	Tildelingsbrev for 2024
Juni 2024	Tilbakemeldingsbrev	Brev fra Kunnskapsdepartementet
1. oktober 2023	Regnskap per 2. tertial 2024	Eget brev fra Kunnskapsdepartementet i 2024
Oktober 2024	Mål og foreløpig budsjetttramme for 2024	Prop. 1 S (2023–2024) for Kunnskapsdepartementet
1. november 2024	Satsingsforslag for 2026 fra virksomheten til Kunnskapsdepartementet	
Desember 2024	Mål, styringsparametere, tildelt budsjetttramme for 2025 og andre føringer	Tildelingsbrev for 2025

Med hilsen

Maria Tagmatarchi Storeng (e.f.)
ekspedisjonssjef

Charlotte Rustad
konst. avdelingsdirektør

Dokumentet er elektronisk signert og har derfor ikke håndskrevne signaturer

Vedlegg:

Vedlegg og instruksjer oppgitt nedenfor finnes på [Kunnskapsdepartementets nettside](#):
Veiledning til fremstilling av satsingsforslag for 2026

Kopi

Riksrevisjonen